

Kilde, der har fortalt om Valdemar Atterdag og hans Elskede fra Rygen. Valdemar Atterdag blev som bekendt oplært ved Kejser Ludvig af Baierns Hof fra 1328 til 35 og først 1340 indkaldt til Danmark, og det er derfor meget sandsynligt, at han har haft en saadan Forbindelse fra Rygen. Om ogsaa hun har været kaldt Tovelille eller det er en Sammenblanding af Folkevisens Valdemar og Tove Lille, kan jeg ikke afgøre. Jeg har været inde paa den Tanke, at Tovelille kunde have været almindelig anvendt som Kælenavn (lille Due, Dyveke), saadan en ung skøn Kvinde fra Rygen kunde jo nok tænkes at være bleven kaldt Taubelein og dette igen populært oversat være bleven til Tovelille. Senere har jeg set, at Tanken ikke var original. Vedel-Simonsen har forlængst fremsat den i Annaler for nordisk Oldkyndighed 1838—39, S. 269, saa helt tosset maa den vel ikke være. I hvert Fald kan jeg ikke se, at der er bleven fremført noget, som gør det tvivlsomt, at Erik Sjølandsfar har været Valdemar Atterdags Søn.

Th. Hauch-Fausbøll.

Den adelige Slægt Kaalunds Oprindelse.

I Indledningen til Slægten Kaalunds Stamtavle i Adelsaarbogen 1908 hedder det, at Slægten har taget Navn af sin Hjemstavn, Byen Kalundborg, dette er dog kun delvis rigtigt, thi vel havde Slægten taget Navn af Kalundborg eller maaske efter en ældre Slægt, der var begyndt med denne Navnedannelse, men dens Hjemstavn var Sejerø, hvad vi kan se af, at før Slægten oversatte Kalundborgs latiniserede Navn Calundanus til det danske Kaalund, hed den *Seierboe*.

Som allerede sagt var Navnedannelsen Kaalund ikke original, thi en halv Snøs Aar tidligere havde en Mand fra Kalundborg, Køge-Rektoren Johannes Iversen Kaalund (se Personalhist. Tidsskrift 2. Bind, Registret baade under Kaalund og Kallundborg), der ikke vides at høre til Slægten, antaget Navnet Kaalund.

Hvad der vides om Adelsslægten Kaalunds ældste Led er følgende:

Stamfaderen var *Søren Seierboe*. Han boede 1653 i Kalundborg, men paa sine gamle Dage hos sin Søn i Herfølge Præstegaard og var til Alters 1661 (»Feria 2da Nativitatis Jhesu Christi comm. Provsten Hr. Jens Søffrensen cum patre et filio nomine Søffrenn«). Det har vel været Sønnen *Sørens* første Altergang, han var dengang 13 Aar. Festo Visitationis Mariæ 1663 hedder det i Herfølge Kirkebog: »Communicerede Sognepræsten Hr. Jens Søffrensen med sin Kieriste Hustru Sin K(iere) Fader Søren Seierboe och tvende døttre sc. Elsze Jennszd. och Lizabet Jensd.« Det er vel ogsaa de to Døtres første Altergang, de var henholdsvis 14 og 13 Aar. Endelig 1668 Dominica 13 à Trin. kommuniserede »venerandus dominus præpositus cum uxore, patre et 3 filiabus« (!). Da Søren Seierboe 1653 var Fadder i Herfølge for sin Sønsøn Hieronymus boede han endnu i Kalundborg, hvor han vel har været Forretningsmand. I hvert Fald har han givet Børnene en god Opdragelse. Af Børnene kendes

1. *Maren Sørens datter*. 1660 Dominica Judica er »Hr. Jenses Søster nomine Maren Søffrensdatter« Fadder. Jeg vil anse det for sandsynligt, at hun er identisk med Maren Sørens datter, der Feria 3 Nativ. 1668 i Herfølge ægter Sogndegn til Herfølge og Sædder *Rasmus Jensen Vinter*. Hvor vidt denne Marens Sørens datter derimod, som af A. Petersen i hans Degnehistorie anført, ogsaa har været gift med de to Formænd i Kaldet Søren Andersen og Oluf Michelsen maa jeg lade staa hen i det uvisse, da jeg ikke kender hans Kilde.

2. **Karen Sørensdatter**, nævnes 1654 som Fadder og kaldes Hr. Jenses Søster.
3. **Rasmus Sørensen** nævnes 1654 som Fadder sammen med foranævnte og Broderen Jørgen, men da begge disse udtrykkelig kaldes Hr. Jenses Broder og hans Søster, medens den sidste har Tilføjelserne »hac in urbe« er han vel snarere et Bysbarn end deres Broder.
4. **Jørgen Sørensen Seierboe** benævnes 1654, da han er Fadder, Hr. Jenses Broder. Han var en kort Tid 1653—56 Skifteskriver paa Vallø. ^{13/7} 1653 nævnes Jens Nørager som Skifteskriver, men ^{15/11} samme Aar nævnes Jørgen Sørensen og 1654 Jørgen Sørensen Seerbou som Skifteskriver og er det endnu ^{8/2} 1656, medens en anden nævnes ^{24/2}.¹⁾
5. **Jens Sørensen Kaalund**, f. 29. Nov. 1620 i Kalundborg. Han blev 1641 Student fra Kalundborg, men har næppe som Adelsaarbogen siger, været Magister og findes heller ikke blandt Rørdams Magistre før 1660²⁾ Han blev 1645 Præst i Herfølge og Sædder og begravedes 27. Okt. 1669 i Herfølge; han kan altsaa ikke være død 10. Nov. Det er muligt, at den første Dato er Døds- den sidste Begravelsesdagen. Hans første Hustru Else Pedersdatter, der blev begravet 28. Juni 1646 i Herfølge, havde en Søster Maren Pedersdatter, som er Fadder i Herfølge 1. Søndag efter Trinitatis 1646 og betegnes som »Præstekvindens Søster«. 2. Gang giftede Hr. Kaalund sig med Præstedatteren Cathrine Hieronimidatter Knoph fra Alsted ved Sorø. Hendes Brødre Truls, senere Foged i Buskerud, og Frederik, siden Præst i Alsted³⁾, var flere Gange Faddere i Herfølge. Hun blev begravet 7. Nov. 1659 i Kjøge. »Odennszdagen den 28 Maji 1662 bleff voris Kiere Siale Sørger Hæderlige och Vellærde mand H: Jenns Sørensen Kaalund vied med sin hierte Kieriste Hustru den ærlige Gudfrygtige oc ære-rige Pige Birgitte Jenzd: Mule quod felix faustumque sit NB Mester Morten i Hyllested Prædichede H: Lauritz i Liunge copulerede dennem oc Capellanen H: Christopher Anderzen Mæszede Samme dag« staar der i Herfølge Kirkebog. Det har været et helt højtideligt Bryllup med 3 fungerende Præster, men Bruden var ogsaa en Standsperson, Datter af Dr. med. Jens Mule i Odense, der 1625 regnedes blandt den fynske Adel⁴⁾. Hendes Søster Barbara, der i Adelsaarbogen 1904 opføres som død ung, var Fadder 1667 i Herfølge. Foruden de i Adelsaarbogen nævnte Børn var der en Datter:
 - a. **Anne Cathrine**, døbt Dominica 1 post Epiph. 1668 i Herfølge, begr. dær 10. Sept. samme Aar.

Th. Hauch-Fausbøll.

1) Vurderingsbog til Vallø n. A.

2) Personalthist. Tidsskr. III og IV. Bind.

3) (Norsk) Personalthist. Tidsskr. I, S. 195.

4) Adelsaarbogen 1904, S. 327, hvor hun opføres rigtigt, medens Adelsaarbogen 1908 og Wibergs Præstehistorie urigtig kalder hende Hansdatter.